

ВИСНОВОК

Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

Панченко Марини Миколаївни на тему: «Стратегічні напрями розвитку
інноваційно-інвестиційного потенціалу України» поданої на здобуття
ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки спеціальності»
за спеціальністю 051 «Економіка»

1. **Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.** Сучасні виклики зовнішнього та внутрішнього середовища України, пов'язані з військовою агресією російської федерації, надали особливого значення питанням розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу економіки, створення необхідних передумов для виробництва конкурентоспроможної продукції, забезпечення економічного зростання країни, зменшення численних ризиків. У цьому аспекті актуалізується проблема дослідження сутності та структури, а також значення інноваційно-інвестиційного потенціалу як основного ресурсу та детермінанти економічного розвитку з метою подальшого врахування при розробці державної стратегії післявоєнного відновлення економіки України.

Вирішення проблем післявоєнного відновлення безпосередньо пов'язане з активізацією інвестиційних процесів, збільшенням обсягів інвестування, оптимізацією структури розподілу інвестицій, їх залучення у інноваційну сферу, що безпосередньо пов'язано зі станом інноваційно-інвестиційного потенціалу нині. Особливого значення при цьому набуває активізація інноваційно-інвестиційних процесів, що вимагає формування інноваційно-інвестиційної політики, націленої на максимальне використання наявних ресурсів, залучення іноземних інвестицій у наукоємні галузі національної економіки. Розвиток інноваційно-інвестиційного потенціалу є системним складним процесом, який враховує пріоритетність розвитку тих чи інших виробництв, ринкову кон'юнктуру, наявні ризики, національну безпеку тощо. Слід зазначити, що масштаби та рівень наукової розробки цієї проблеми в період війни, післявоєнної відбудови економіки України є недостатнім та потребують подальших досліджень. Необхідність розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу в умовах посилення воєнних, політичних, економічних, екологічних ризиків з метою подолання економічного спаду, зменшення рівня ризикованості економічної діяльності та підвищення конкурентоспроможності економіки і визначило актуальність теми дисертаційної роботи М.М. Панченко.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка», зокрема, робота є складовою науково-дослідних тем кафедр економічної теорії та бухгалтерського обліку, а також кафедри управління персоналом та бізнес-технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»: «Формування організаційно-економічних засад запобігання загрозам сталого розвитку» (номер державної реєстрації 0122U201268) та «Перспективи збалансування ринку праці у період війни та післявоєнного відновлення України 0123U104273), у межах яких автор розглядає сутність та роль інноваційно-інвестиційного потенціалу у процесі зменшення загроз та ризиків інноваційного шляху розвитку, а також відновлення економіки України в стратегічній перспективі.

2. Мета і задачі дослідження. Мета дисертаційного дослідження – поглиблення теоретичних і методичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо стратегічного розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу національної економіки. Для досягнення поставленої мети були сформульовані і вирішені завдання, зокрема:

- розкрито дефініційну сутність інноваційно-інвестиційного потенціалу в умовах підвищеного рівня існуючих загроз та ризиків;
- розроблено науково-прикладні підходи до проведення SWOT – аналізу інноваційно-інвестиційного потенціалу України;
- удосконалено науково-методичні підходи до оцінювання інноваційно-інвестиційного потенціалу;
- проаналізовано динаміку інноваційних та інвестиційних процесів в Україні;
- обґрунтовано підходи до оцінювання ризиків та загроз розвитку інноваційно-інвестиційному потенціалу України;
- розроблено науково-теоретичні підходи щодо розширення заходів та інструментів стимулювання розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу;
- обґрунтовано концептуальні засади щодо визначення стратегічних орієнтирів розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України;
- удосконалено прикладний інструментарій розробки та реалізації стратегії розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Основні результати дослідження, які становлять його наукову новизну і виносяться на захист, полягають у наступному:

Удосконалено:

- концептуальні засади визначення стратегічних орієнтирів розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу, систематизацію існуючих ризиків та загроз, що на відміну від існуючих передбачає комплексне використання інструментів державного, інституційного та інфраструктурного стимулювання,

інтенсифікацію процесів цифровізації, автоматизації, диверсифікації джерел інвестицій у науково-технічну сферу, що в кінцевому підсумку сприятиме активізації інноваційного переозброєння економіки України, макроекономічній стабільності;

- понятійно-категоріальний апарат в межах поглиблення змісту понять “інновації”, “інноваційно-інвестиційний потенціал” шляхом поєднання традиційного тлумачення понять, ризиків зовнішнього та внутрішнього середовища, а також безпекового, економічного, соціального, науково-технічного, екологічного та інші ефектів;

- науково-прикладні підходи визначення видів, рівня, ймовірності настання ризиків та їх сукупного впливу на розвиток інноваційно-інвестиційного потенціалу, в яких, на відміну від існуючих застосовується матриця інструментів зменшення ризиків для сильних та слабких сторін інноваційно-інвестиційного потенціалу;

- структурно-логічну схему стратегічного управління та дорожню карту розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України, у межах яких, на відміну від існуючих, визначено довгострокові цілі розвитку, передбачено моніторинг, контроль за їх реалізацією, конкретизується процедура вироблення стратегічних альтернатив, що дозволяє пов'язати стратегію розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу з можливостями, загрозами на основі аналізу сильних, слабких сторін, переваг національної економіки;

- прикладний інструментарій розробки та реалізації стратегії розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України, яка має на меті стійкий розвиток, принциповою відмінністю якої є імплементація її в структуру SWOT-аналізу, що дало змогу підвищити рівень науково-обґрунтованого вибору заходів нарощування інвестицій в інноваційний процес, нейтралізації численних загроз та можливість корегувати стратегічні орієнтири з урахуванням змін економічного розвитку.

Набули подальшого розвитку:

- науково-методичний підхід до оцінювання процесу інноваційно-інвестиційного потенціалу, що реалізується в чотири етапи: аналіз інформаційних джерел, визначення цілей та завдань оцінювання; систематизація факторів впливу; розробка стратегічних напрямів нарощування, який на відміну від наявних, дав змогу використати рейтингові, експертні та індексні методи і встановити пряму залежність росту інноваційно-інвестиційного потенціалу від економічної динаміки, забезпеченості економіки трудовими ресурсами, кількісних та якісних показників інноваційної сфери, інфраструктурно-ресурсного потенціалу;

- науково-прикладний підхід до систематизації сильних, слабких сторін, можливостей та загроз інноваційно-інвестиційного потенціалу України, що

дозволило доповнити існуючі матриці SWOT-аналізу і на цій основі обґрунтувати заходи щодо зменшення ризиків та посилення сильних сторін;

- практичні рекомендації щодо розширення заходів та інструментів стимулювання розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу з використанням інструментів державного, інституційного та інфраструктурного впливу з метою прийняття потенційним інвестором рішення вкладати інвестиції в інноваційну сферу України для створення економічних передумов зменшення сировинної спрямованості, імпортозалежності, енергоємності національної економіки, а також покращення соціальних параметрів життя населення та ефективності бізнес-процесів.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій підтверджується положеннями наукових праць вітчизняних, зарубіжних учених-економістів з проблем розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України, статистичної та довідкової літератури. Обґрунтованість одержаних результатів дослідження забезпечено використанням загальнонаукових прийомів та спеціальних методів пізнання, що базуються на економічних та споріднених з ними науками, а також методів міждисциплінарних досліджень, зокрема: абстрагування, аналізу, синтезу, діалектичного, економіко-статистичного, графічного, SWOT-аналізу тощо. Аргументованість наукових положень дисертаційної роботи ґрунтуються на використанні у процесі дослідження статистичної та фактологічної інформації, даних української та міжнародної статистики, нормативно-правових актах України.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в отриманні аргументованих та обґрунтованих основних положень і висновків, що у повній мірі узагальнюють отримані автором найбільш значущі наукові результати проведеного дослідження. Запропоновані у дисертаційній роботі рекомендації доведені автором до рівня їх практичного використання. Достовірність одержаних в роботі результатів підтверджується довідками про практичне впровадження пропозицій автора в діяльності Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації – при розробці Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року (довідка № 01-01-20/199 від 30.01.2024 р.); Агенції регіонального розвитку Чернігівської області – у практиці формування та реалізації перспективних програм соціально-економічного розвитку Чернігівської області, систематизації існуючих ризиків (довідка № 14 від 31.01.2024 р.); військової частини А4044 м. Житомир (довідка № 716 від 29.01.2024 р.), військової частини А1451 м. Харків (довідка №226/56/94 від 29.01.2024 р.) – при формуванні елементів інноваційної системи функціонування фінансової служби, цифровізації та кіберзахисту фінансово-господарських

процесів військової частини і як наслідок підвищення загальної обороноздатності.

Основні теоретичні висновки й науково-практичні рекомендації автора впроваджено в навчальний процес Національного університету "Чернігівська політехніка" при викладанні дисциплін «Інноваційно-інвестиційний менеджмент», «Інноваційні HR-технології», «Стратегічний менеджмент», (довідка № 202/08 – 312/ВС від 25.01.2024 р.).

6. Апробація результатів дослідження. Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи доповідалися та отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства» (м. Луцьк, жовтень 2020 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка в умовах сучасних викликів: сталий розвиток та безпека» (м. Київ, листопад 2023 р.); IX Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки - 2021» (м. Чернігів, березень 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Реформування міжнародних відносин і світового господарства в сучасних умовах» (м. Ужгород, березень 2023 р.); IX Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти» (Чернігів, грудень 2020 р.).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення, висновки й результати дослідження опубліковано у 12 наукових працях, у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях, 6 тез наукових доповідей.

8. Загальний висновок.

Дисертаційна робота Панченко Марини Миколаївни на тему «Стратегічні напрями розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу в Україні. Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Панченко М.М.

відповідає спеціальності 051 «Економіка» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Панченко М. М. на тему «Стратегічні напрями розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу України» може бути рекомендована до захисту у разову спеціалізовану вчену раду.

Головуючий

д.е.н., проф.

«12» березня 2024 р.

Ж.В Дерій

Підпис
завідую

Ж.В. Дерій

ВІДДІЛ
КАДРІВ

відділу кадрів

Григорук

В.М. Бурканова
03 2024 р.